

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 28. maj 2020

Sag BS-54919/2019-HJR

A
(advokat Søren Chr. Dueholm)

mod

DBK Byggeselskab IVS under konkurs
(advokat Morten Schwartz Nielsen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Hillerød den 9. april 2019 (sag BS-51059/2018-HIL) og kendelse af Østre Landsrets 2. afdeling den 11. oktober 2019 (sag BS-38946/2019-OLR).

I denne afgørelse har deltaget tre dommere: Marianne Højgaard Pedersen, Hanne Schmidt og Jan Schans Christensen.

Påstande

Kærende, A, har påstået landsrettens afgørelse ændret, således at han tilkendes 1.250 kr. i sagsomkostninger for landsretten, subsidiært et mindre beløb.

Indkærede, DBK Byggeselskab IVS under konkurs, har ikke udtalt sig i anledning af kæremålet.

Sagsfremstilling

A, som var repræsenteret af Prievaizdas IVS, indgav den 22. december 2018 stævning til Retten i Hillerød mod DBK Byggeselskab IVS med påstand om betaling af 20.524 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Den 9. april 2019 afsagde Retten i Hillerød udeblivelsesdom i sagen, idet DBK Byggeselskab IVS ikke havde afgivet svarskrift. Byretten fastsatte sagsomkostningerne til 500 kr. til dækning af retsafgiften.

A indbragte sagsomkostningsspørgsmålet for landsretten med påstand om tilkendelse af egentlige sagsomkostninger.

Af landsrettens kendelse af 11. oktober 2019 fremgår bl.a.:

”Ved stævning af 22. december 2018 anlagde A sag mod DBK Byggeselskab IVS med påstand om betaling af 20.524 kr. i anledning af manglende betaling af blandt andet nettoløn. Byretten afsagde den 9. april 2019 dom i overensstemmelse med sagsøgerens påstand uden hovedforhandling, idet DBK Byggeselskab IVS ikke havde indleveret svarskrift rettidigt. Det fremgår af byrettens dom, at sagen blev behandlet efter reglerne om småsager i retsplejelovens kapitel 39.

A var under sagen repræsenteret ved Prievaizdas IvS i medfør af retsplejelovens § 260, stk. 5. Dommen blev afsagt, inden retten havde udarbejdet en fortegnelse efter retsplejelovens § 406, stk. 5.

Ifølge forarbejderne til retsplejelovens kapitel 39 er småsagsprocessen indrettet på en sådan måde, at parterne ikke har behov for advokatbistand under sagens forberedelse. Ved den ændring af retsplejelovens § 408, stk. 2, som blev gennemført ved lov nr. 520 af 6. juni 2007, er det præciseret, at erstatning af udgifter til de rettergangsfuldmægtige, der møder i småsagsprocessen i medfør af retsplejelovens § 260, stk. 5 og 6, er omfattet af de samme beløbsmæssige begrænsninger, som gælder for erstatning af udgifter til advokatbistand.

I landsretspræsidenternes notat om sagsomkostninger i småsager mv. af 20. december 2007 er det under punkt 2.3 om fastsættelsen af et passende beløb til dækning af advokatbistand eller anden dækningsberettiget bistand i småsager, der sluttet uden hovedforhandling, anført blandt andet:

”a. Hvis stævning er udarbejdet med advokatbistand eller anden dækningsberettiget bistand, og sagsøgte udebliver eller tager bekræftende til genmæle så tidligt, at sagen slutter, inden sagsøgeren har modtaget den fortegnelse, som retten skal udarbejde over parternes påstand, anbringender og beviser, jf. retsplejelovens § 406, stk. 5, tilkendes et beløb til dækning af sagsøgerens advokatbistand eller anden dækningsberettiget bistand. Beløbet fastsættes til det, der efter de vejledende takster ville være blevet tilkendt, hvis sagen var afgjort på grundlag af et betalingspåkrav (svarende til inkassosalæret). Det er således i denne situation uden betydning, om sagen er indledt med et betalingspåkrav eller en stævning”.

På denne baggrund finder landsretten, at A skal tilkendes et beløb til dækning af udgift til partsrepræsentant, som under hensyn til sagens værdi, forløb og udfald fastsættes til 2.925 kr. svarende til de vejledende takster for dækning af bistand til indlevering af betalingspåkrav (svarende til inkassosalæret).

Landsretten ændrer derfor byrettens afgørelse, således at DBK Byggeselskab IVS i sagsomkostninger skal betale 2.925 kr. til dækning af udgift til partsrepræsentant og 500 kr. til dækning af retsafgift.

Efter kæresagens karakter skal ingen af parterne betale sagsomkostninger for landsretten til den anden part.

THI BESTEMMES:

Byrettens afgørelse om sagsomkostninger ændres, således at det beløb, som DBK Byggeselskab IVS (nu under konkurs) skal betale i sagsomkostninger til A, forhøjes til 3.425 kr.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsretten til den anden part.

...

Kæreaafgiften tilbagebetales.”

Anbringender

A har anført navnlig, at han har fået medhold i kæremålet for landsretten og derfor som udgangspunkt er berettiget til sagsomkostninger, idet han har måttet afholde udgifter til partsrepræsentant, jf. retsplejelovens § 312, stk. 2, jf. § 312, stk. 3. Der foreligger ikke nogen aftale om sagsomkostningsspørgsmålet eller andre særlige grunde, som taler for, at han ikke skulle være berettiget til dækning af sine udgifter i forbindelse med kæremålet.

Retsgrundlag

Retsplejelovens almindelige bestemmelser om sagsomkostninger i kapitel 30 indeholder sålydende § 312, stk. 1-3:

”312. Den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet.

Stk. 2. Ved kære af kendelser og beslutninger skal den tabende part i kæresagen erstatte modparten de udgifter, kæresagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet.

Stk. 3. Retten kan dog bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det.”

Retsplejelovens kapitel 39 om behandling af sager om mindre krav (småsagsprocessen) blev indsat i loven ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreformen). Om sagsomkostninger hedder det i § 408:

”408. Sagsomkostningerne fastsættes efter reglerne i kapitel 30, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. I sager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 5.000 kr., erstattes udgifter til advokatbistand eller bistand fra en person, der i medfør af § 260, stk. 5, erhvervsmæssigt eller i medfør af § 260, stk. 6, repræsenterer en part eller i medfør af § 260, stk. 3, nr. 4, repræsenterer en statslig myndighed, med højst 1.500 kr. eksklusive moms. I sager om krav, der har en økonomisk værdi over 5.000 kr., men ikke over 10.000 kr., erstattes udgifter til advokatbistand eller bistand fra en person, der i medfør af § 260, stk. 5, erhvervsmæssigt eller i medfør af § 260, stk. 6, repræsenterer en part eller i medfør af § 260, stk. 3, nr. 4, repræsenterer en statslig myndighed, med højst 2.500 kr. eksklusive moms.

Stk. 3. Reglerne i stk. 2 kan ikke fraviges ved aftale, før tvisten er opstået.”

Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 168, s. 5298):

”8.2.8. Appel

...

Retsplejerådet finder det vigtigt, at den fri appeladgang, når appellen angår beløb over 10.000 kr., ikke fører til, at formålet med småsagsprocessen forspildes. Appeladgangen bør således i praksis ikke fratage småsagsprocessen dens karakter af en enkel og billig procesform for sager med en værdi på højst 50.000 kr. Retsplejerådet foreslår på den baggrund, at appelbehandling af domme afsagt i småsagsprocessen skal ske efter en forenklet fremgangsmåde i forhold til de almindelige appelregler, herunder navnlig således, at appellen som hovedregel behandles skriftligt. Dette vil føre til, at omkostningerne ved en appelbehandling i almindelighed vil kunne begrænses væsentligt, og at sagerne normalt vil kunne behandles betydeligt hurtigere end ellers.”

Af lovforslagets specielle bemærkninger til § 408 fremgår bl.a. (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 168, s. 5401-02):

"Til § 408

Den foreslåede bestemmelse angår sagsomkostninger. Udgangspunktet er, at de almindelige regler om sagsomkostninger i retsplejelovens kapitel 30 (som ikke foreslås ændret) finder anvendelse, jf. stk. 1, herunder navnlig reglerne om, at den tabende part skal erstatte den vindende part dennes udgifter i forbindelse med retssagen, og at udgifter til advokatbistand skal erstattes med et "passende beløb", som er et standardiseret beløb.

Som følge af, at småsagsprocessen foreslås indrettet på en sådan måde, at parterne ikke har behov for advokatbistand under sagens forberedelse, forudsættes det, at de standardbeløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokatbistand, skal svare til et takstmæssigt salær for advokatens deltagelse i hovedforhandlingen og en passende forberedelse heraf. Det forudsættes, at de standardbeløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokatbistand, fastsættes med udgangspunkt i landsretternes vejledende salærtakster for hovedforhandlingen i straffesager, som for tiden udgør 2.400 kr. for en hovedforhandling på 1 time, 3.600 kr. for en hovedforhandling på 2 timer og 5.500 kr. for en hovedforhandling på 3 timer. De nævnte beløb er ekskl. moms og inkluderer forberedelse af hovedforhandlingen.

Selv et sådant passende beløb til dækning af udgifter til advokatbistand vil imidlertid være uforholdsmæssigt højt i de mindste sager, dvs. sager med en økonomisk værdi indtil 10.000 kr.

Det foreslås på den baggrund, at i sager med en økonomisk værdi indtil 10.000 kr. skal den tabende parts pligt til at erstatte den vindende parts udgifter til advokat yderligere begrænses, jf. stk. 2. Det foreslås, at begrænsningen sættes til 1.500 kr. i de allermindste sager med en værdi indtil 5.000 kr. og til 2.500 kr. i sager med en værdi mellem 5.000 og 10.000 kr.

Beløbsgrænserne på 5.000 kr. og 10.000 kr. relaterer sig til sagens værdi opgjort efter parternes påstande i den fortegnelse, retten udarbejder efter det foreslåede § 406, stk. 5. Som småsagsprocessen foreslås indrettet, er det først efter, at retten har udarbejdet denne fortegnelse, at en part kan afholde udgifter til advokatbistand med den virkning, at de indgår i sagsomkostningerne. Det bør derfor også være påstandene på dette tidspunkt, der er bestemmende for en eventuel maksimering af dækningen som sagsomkostning af udgifter til advokatbistand. Retten kan dog

også tage hensyn til en senere forhøjelse af en påstand, således at maksimeringen eventuelt ikke gælder. Derimod bør retten i relation til § 408, stk. 2, kun tage hensyn til en senere nedsættelse af en påstand, hvis nedsættelsen foretages meget hurtigt efter rettens fremsendelse af fortegnelsen efter § 406, stk. 5, således at påstanden som gengivet heri ikke har nået at virke bestemmende for modparten i relation til advokatbi-stand.

Det forudsættes, at sagens værdi opgøres ud fra påstandene efter tilsvarende principper som med hensyn til beløbsgrænsen for småsagspro-cessen, jf. herved forslaget til § 401 og bemærkningerne hertil. Er et krav betinget af en modydelse, regnes således alene med nettoværdien af på-standen, og renter og omkostninger medregnes ikke.

Har sagsøgte både nedlagt påstand om frifindelse for sagsøgerens krav og fremsat modkrav til selvstændig dom, bør sagens værdi i relation til § 408, stk. 2, opgøres til summen af påstandene. Hvis sagsøgerens på-stand lyder på betaling af 4.000 kr. og sagsøgtes påstand lyder på beta-ling af 3.000 kr., gælder således maksimummet på 2.500 kr. (sagen er i intervallet 5.001-10.000 kr.). Et eventuelt modkrav, som alene er fremsat til kompensation, er derimod uden betydning i relation til § 408, stk. 2.

Maksimeringen gælder ikke i sager om krav uden økonomisk værdi, heller ikke, hvor det alene er sagsøgtes modkrav til selvstændig dom, der ikke har økonomisk værdi.

Beløbsgrænserne på 1.500 kr. og 2.500 kr. udgør det maksimale beløb (ekskl. moms), der kan tilkendes til dækning af udgifter til advokatbi-stand. Er den part, der tilkendes beløbet, momsregistreret, er det selve beløbet på 1.500 kr. eller 2.500 kr., der højst kan tilkendes. Er den part, der tilkendes beløbet, ikke momsregistreret, kan der derimod med den nuværende momssats på 25 pct. tilkendes maksimalt 1.875 kr. hen-holdsvis 3.125 kr.

Beløbene på 1.500 kr. og 2.500 kr. (ekskl. moms) er maksimum for dæk-ning af udgifter til advokatbistand som sagsomkostning. For alle andre udgifters vedkommende udmåles sagsomkostningerne efter de almin-delige regler i retsplejelovens kapitel 30 (som ikke foreslås ændret).

Den foreslåede maksimering indebærer, at en vindende part, der væl-ger at bruge advokat i en meget lille sag, som oftest ikke vil få dækket sine fulde udgifter hertil, men dog en andel af udgifterne. Omkost-ningsansvaret vil således være delt mellem den tabende part og den part, der vælger at bruge advokat i en meget lille sag.

...”

Højesterets begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 408, stk. 1, fastsættes sagsomkostninger i sager, der behandles efter retsplejelovens kapitel 39 om sager om mindre krav (småsagsprocessen), som udgangspunkt efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger. For sagsomkostninger i kæremål er der ikke fastsat særlige regler. Efter § 312, stk. 1, har den vindende part krav på sagsomkostninger, medmindre parterne har aftalt andet. Retten kan dog efter stk. 3 bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det. Det fremgår af forarbejderne til § 408, at omkostningerne ved appelbehandling i almindelighed vil kunne begrænses væsentligt i sager, der behandles i småsagsprocessen.

Kærende fik ved landsrettens kendelse medhold i, at byretten skulle have tilkendt ham inkassosalær ud over retsafgiften. Han fik dermed medhold i sin kære og har derfor som udgangspunkt krav på dækning af sagsomkostninger. Højesteret finder, at der ikke foreligger særlige grunde til at fravige dette udgangspunkt, da kærende har haft behov for bistand fra en rettergangsfuldmægtig til at få kæret afgørelsen. Højesteret finder herefter, at der bør tilkendes kærende 1.250 kr. til dækning af udgiften til rettergangsfuldmægtig for landsretten ud over retsafgiften, som allerede er betalt tilbage.

Kæremålsomkostningerne for Højesteret, hvor sagen ikke er omfattet af småsagsprocessen, fastsættes til 1.250 kr.

THI BESTEMMES:

I sagsomkostninger for landsretten skal DBK Byggeselskab IVS under konkurs betale 1.250 kr. til A.

I sagsomkostninger for Højesteret skal DBK Byggeselskab IVS under konkurs betale 1.250 kr. til A.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreaafgiften for Højesteret tilbagebetales.